

Vabariigi Valitsuse korralduse
„Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a korralduse nr 615
„Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“ muutmise”
eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

Euroopa Liidu kaitstavate alade võrgustik Natura 2000 on moodustatud kahe direktiivi – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/147/EÜ (ELT L 20, 26.1.2010, lk 7–25) loodusliku linnustiku kaitse kohta (edaspidi *linnudirektiiv*) ning EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50) looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (edaspidi *loodusdirektiiv*) – alusel. Natura 2000 võrgustik koosneb linnudirektiivi artikli 4 lõike 1 ja 2 alusel valitud linnualadest ning loodusdirektiivi artikli 3 lõike 1 ja artikli 4 alusel valitud loodusaladest. Linnudirektiiv ei sätesta linnualade valimiseks täpseid kriteeriume, seetõttu töötati need välja koostöös Eesti Ornitoloogiaühinguga Hollandi riigi poolt rahastatud linnualade valimise projekti raames. Linnualade valimisel kasutati järgmisi kriteeriume:

- pesitsevate liikide puhul:
 - 1) üks viiest parimast alast vastava linnuliigi kaitseks (lisatingimus: vähemalt 1% Eesti arvukusest ja vähemalt 2 paari);
 - 2) 1% Eesti arvukusest rändavatel veelindudel (lisatingimus: vähemalt 2 paari).
- mitte-pesitsevate liikide puhul:
 - 1) üks viiest parimast alast vastava linnuliigi kaitseks (lisatingimus: vähemalt 0,1% rändetee populatsiooni arvukusest ja vähemalt 5 isendit);
 - 2) 1% rändetee populatsiooni arvukusest rändavatel veelindudel;
 - 3) “pudelikaelaala” (ala läbib rände ajal üle 3000 haukalise ja pistrikulise või sookure);
 - 4) peatub 20 000 veelindu.

Loodusalade valikukriteeriumid on toodud loodusdirektiivi III lisas. Selle järgi tuleb loodusalade valikul arvestada elupaigatüüpide esinduslikkust, struktuuri ja funktsioonide säilimise määra ja ala olulisust elupaigatüübi soodsa seisundi säilimise seisukohast. Taime- ja loomaliikide elupaikade valimisel tuleb arvestada liigi populatsiooni seisundit ning liigi elupaiga struktuuri ja funktsioonide säilimise määra ning ala olulisust liigi säilimise seisukohast lähtudes. Loodusalade valikul tuleb veel eelistada alasid, kus esineb mitmeid erinevaid elupaiku ning arvestada alade geograafilist katvust.

Natura 2000 võrgustiku loomises osalevad kõik Euroopa Liidu liikmesriigid võrdeliselt sellega, mil määral tema territooriumil leidub loodusdirektiivis nimetatud looduslikke elupaigatüpe ja liikide elupaiku. Natura 2000 võrgustiku eesmärk on säilitada ning ka taastada väärtuslikke ja ohustatud elupaiku, ühtlasi kaitsta ohustatud liike ning nende isendite elupaiku, seega aidata kaasa looduse mitmekesisuse säilimisele.

Looduskaitseeaduse § 91 lõike 6 kohaselt kinnitab Vabariigi Valitsus korraldusega Euroopa Komisjonile esitatava Natura 2000 võrgustiku alade loetelu. Esmakordselt kinnitas Vabariigi Valitsus nimetatud loetelu 5. augusti 2004. a korraldusega nr 615 “Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri”. Korraldusega kinnitati Eesti Natura 2000 linnu- ja loodusalade nimekiri, loodusalade kaitse-eesmärgid ja ülevaatekaardid. Nimekirja on täiendatud 23. aprilli 2009. a korraldusega nr 148 ning 16. detsembri 2010. a korraldusega nr 486. Täna kehtivas Eesti Natura 2000 alade nimekirjas on 66 linnuala ja 542 loodusala. Loodusalad ja linnualad kattuvad osaliselt või täielikult, seega on Natura 2000 alade pindala

kokku keskkonnaregistri andmetel 1 483 142 ha, millest ligikaudu pool hõlmab merd ja pool maismaad. Eesti maismaaterritooriumist katab Natura 2000 võrgustik 17% (keskkonnaregistri andmeil).

Eesti Natura 2000 alade piisavust hinnatakse Euroopa Komisjonis. 2014. a alguses valminud uue hinnangu¹ alusel peab Eesti riik esitama loodusdirektiivi teatud liikide kaitseks täiendavaid alasid. Nende liikide lisamine Natura 2000 loodusalade kaitse-eesmärkidesse ei too kaasa maaomanikele täiendavaid piiranguid kuna olemasolev kaitsekord tagab täiendavate eesmärkide kaitse. Lisaks tehakse täiendusi Natura 2000 aladel, mille riigisisene kaitsekord on tänaseks muudetud. Natura 2000 aladel täpsustatakse nii kaitse-eesmärke kui ka välispiire, et tagada elupaikade ja liikide soodne seisund. Olemasolevate riigisiseste kaitstavate alade laiendused ning kaitse-eesmärgid on Natura 2000 alade võrgustikku lisatud ainult juhul, kui nende kaitse alla võtmine on avalikustatud, maaomanikke on kaitsemeetmetest teavitatud ning Vabariigi Valitsus on need otsusega kinnitanud.

Natura 2000 alasid kaitstakse kui riigisiseseid kaitstavaid loodusobjekte vastavalt looduskaitseaduse § 10 lõigetele 1 ja 2. Tegevuse kavandamisel ja strateegiliste planeerimisdokumentide koostamisel tuleb keskkonnamõju või keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus hinnata kavandatava tegevuse võimalikku mõju Natura 2000 loodus- ja linnualade kaitse-eesmärkidele ja alade terviklikkuse säilimisele. Keskkonnamõju hindamise õiguslikud alused ja kord on sätestatud keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses.

Korralduse eelnõu on koostanud Keskkonnaministeeriumi looduskaitseosakonna peaspetsialist Eleri Pulk (tel 626 2872, eleri.pulk@envir.ee). Eelnõu keeleteimetaja oli õigusosakonna peaspetsialist Aili Sandre (tel 626 2953, aali.sandre@envir.ee) ja eelnõu õigusekspertiisi on teinud õigusosakonna nõunik Džein Sottšenko (tel 626 2927, dzein.sottsenko@envir.ee).

Eelnõukohase korraldusega muudetakse Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a korralduse nr 615 16. detsembril 2010. a jõustunud redaktsiooni (RT III, 28.12.2010, 2). Eelnõu ei ole seotud ühegi teise akti menetlusega.

Natura 2000 võrgustiku muudatused esitatakse Euroopa Komisjonile selleks otstarbeks loodud veebikeskkonna kaudu. Seejärel saadetakse kinnituskiri Eesti alalise esinduse kaudu Euroopa Komisjonile.

2. Eelnõu sisu

Kehtiv korraldus käsitleb 66 linnuala kogupindalaga 1 265 792 ha ja 542 loodusala kogupindalaga 1 154 958 ha. Kuna loodusalad ja linnualad kattuvad osaliselt või täielikult, on kehtiva korralduse järgi Natura 2000 alade pindala kokku 1 483 142 ha, millest 51% jääb merealale.

Korraldusega muudetakse 13 loodusala kaitse-eesmärke ning täpsustatakse 18 loodusala ja viie linnuala piire. Muudetakse kahe loodusala ning ühe linnuala nimi (Koonga tammiku loodusala asendatakse Lauaru loodusalaga, Piirissaare linnuala ja Emajõe-Suursoo loodusala

¹ ESTONIA - Sites of Community Interest (SCIs): reserve list for habitat types of annex I and species of annex II of the EU Habitats Directive 92/43/EEC (update April 2014)

asendatakse Peipsiveere linnuala ja loodusalaga). Eelnõukohase korralduse kohaselt on Natura 2000 alade pindala kokku 1 483 555 ha, seega kogupindala suureneb 413 ha. Natura 2000 võrgustikus olemasolevate loodusalade kogupindala laieneb 11 804 ha, seda peamiselt Peipsiveere (11 624 ha) loodusala arvelt. Loodusalade laiendustest 11 391 ha jääb olemasolevatele Natura 2000 linnualadele, seega juba Natura 2000 võrgustiku aladele. Linnualade kogupindala laieneb 351 ha, peamiselt Peipsiveere (255 ha) ja Sirtsu (94 ha) linnualade arvelt. Natura 2000 alade üldpindala suureneb 413 ha võrra, millest on eramaid 52 ha, millest omakorda 30 ha on metsamaad. Siin esitatud arvanded pärinevad keskkonnaregistrist.

Ülevaade korralduse muudatustest:

Natura 2000 loodusalade kaitse-eesmärkide muudatused	13 alal			
Natura 2000 loodusalade ja linnualade piirimuudatused	18 loodusalal	Natura 2000 võrgustiku kogupindala laieneb 413 ha	Natura 2000 loodusalade kogupindala laieneb 11 804 ha	Natura 2000 loodusalasid laiendatakse olemasolevatele Natura 2000 linnualadele 11 391 ha
	5 linnualal		Natura 2000 linnualade kogupindala laieneb 351 ha	
Natura 2000 loodusala ja linnuala nime muutmise	2 loodusalal			
	1 linnualal			

Korraldusega täpsustatakse kaitse-eesmärke, laiendatakse olemasolevaid alasid ning tehakse piiritäpsustusi, mis tulenevad 2010. aastast tänaseni toimunud kaitstavate loodusobjektide eesmärkide ning piiride muutmisest. Samuti täiendatakse olemasolevate Natura 2000 loodusalade kaitse-eesmärke Euroopa Komisjoni 2014. a alguses valminud hinnangu alusel. Need liigid, mille osas täiendatakse nelja loodusala kaitse-eesmärke, on teelehe-mosaikliblikas (*Euphydryas aurinia*), männipurelane (*Stephanopachys linearis*) ja mardikaline *Xyletinus tremulicola*. Samuti võetakse ühe loodusala kaitse-eesmärkidest välja liik pronkskõrsik (*Sympecma paedisca*), kuna Natura 2000 loodusalad on moodustatud loodusdirektiivi I lisa elupaigatüüpide ja II lisa liikide kaitseks, kuid nimetatud liik kuulub loodusdirektiivi IV lisasse.

Kaitstavaid alasid on muudetud selleks, et tagada elupaikade ja liikide parem kaitse. Natura 2000 võrgustikku kuuluvaid alasid muudetakse vaid juhul, kui kaitstava loodusobjekti kaitse-eesmärgid või piirimuudatused on Vabariigi Valitsus juba kehtestanud või kui olemasolev kaitsekord tagab lisatava liigi kaitse. Kaitse-eeskirjade ja määruste kehtestamisel sisaldasid nende seletuskirjad teavet Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärkide muutmise ja piiride korrigeerimise kohta. Eelnõukohase korraldusega kavandatud Natura 2000 alade muudatused on avalikustatud ka teatega üleriigilises ajalehes Postimees 8. detsembril 2014. Eesmärk oli avalikustada muudatused, mida kaitstavate alade seletuskirjad ei kajastanud. Tegemist oli

Euroopa Komisjoni 2014. a hinnangu alusel tehtavate muudatustega ja Endla loodusala eesmärkidesse ekslikult lisatud liigi pronkskõrsiku väljaarvamise kohta. Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a korralduse nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatava Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“ muutmise korralduse eelnõuga sai tutvuda kuni 15. detsembrini 2014. a Keskkonnaministeeriumis. Üleriigilise ajalehe kaudu avalikustamine on piisav, kuna suur osa muudatustest oli avalikustatud läbi kaitstavate loodusobjektide kaitse-eeskirjade avalikustamise protsessi (koos kaitse-eeskirja menetluse algatamise teate ja hiljem kaitse-eeskirja kätte toimetamisega on menetlusosalistele kätte toimetatud dokumendid, mis sisaldasid teavet Natura 2000 võrgustiku alade muudatuste kohta) ning Euroopa Komisjoni 2014. a hinnangu alusel tehtavad muudatused neljal looduslal, ei too kaasa maaomanikele täiendavaid piiranguid.

Ajalehes Postimees 8. detsembril 2014. a avaldatud teade sisaldas korralduse eelnõu muudatusi, sh Nabala-Tuhala loodusala moodustamist. Avalikustamise tulemusel selgus, et haldusmenetlust Tuhala, Tammiku ja Rahaaugu Natura 2000 loodusalade ning Nabala-Tuhala looduskaitseala sihtkaitsevööndite baasil moodustatava Nabala-Tuhala loodusala esitamiseks Euroopa Komisjonile on vajalik jätkata. Seetõttu eelnõukohasesse korraldusse praegu Nabala-Tuhala loodusala ei lisata ning jätkatakse Nabala-Tuhala loodusala osas menetlust Vabariigi Valitsus 5. augusti 2004. a korralduse nr 615 “Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri” muutmiseks.

Eelnõukohase korralduse punkti 1 **alapunktiga 1** muudetakse kehtiva korralduse lisa 1 punkti 1 alapunktis 3 nimetatud linnuala nimi ja kood. Emajõe suudmeala ja Piirissaare linnuala (EE0080373) asendatakse Peipsiveere linnualaga (EE0080323). **Alapunktiga 4** muudetakse kehtiva korralduse lisa 1 punkti 2 alapunktis 36 nimetatud loodusala nimi: Emajõe-Suursoo loodusala asendatakse Peipsiveere loodusalaga. Nimetatud muudatused on seotud Vabariigi Valitsuse 20. detsembri 2013. a määrusega nr 184 kinnitatud Peipsiveere looduskaitsealaga, mis moodustati kolmest kaitstavast alast – Piirissaare zooloogilis-botaanilisest kaitsealast, Emajõe-Suursoo sookaitsealast ja Emajõe suudmeala hoiualast. Kuna Peipsiveere looduskaitseala on samades piirides eelnõukohase korralduse Natura 2000 loodus- ja linnualaga, on otstarbekas nende alade puhul kasutada sama nime.

Alapunktiga 2 asendatakse kehtiva korralduse lisa 1 punktis 2 läbivalt liigi nimi „ebasüsik“ nimetusega „männisinelane“. Eesti liigiteadlased on kokku leppinud, et liigi *Boros schneideri* eetikeelne nimetus on männisinelane.

Alapunktiga 3 lisatakse Agusalu loodusala (EE0070171) kaitstavaks liigiks männipurelane (*Stephanopachys linearis*). Euroopa Komisjonis 2014. a alguses valminud uue hinnangu alusel peab Eesti riik esitama männipurelase kaitseks alasid. Ilmar Süda 2008. ja 2009. a andmete alusel jääb liigi leiukohti Agusalu looduskaitsealale. Männipurelase leiukohad jäävad looduskaitseala Feodorisoo sihtkaitsevööndisse, seega tagab kehtiv kaitsekord liigi kaitse. Liik lisatakse kaitse-eesmärgina Agusalu looduskaitseala kaitse-eeskirja pärast Euroopa Komisjoni poolt Natura 2000 võrgustiku alade nimekirja uuendamist. Ühtlasi viiakse menetluse käigus kooskõlla kaitse-eeskiri kehtivas korralduses oleva kaitse-eesmärkide loeteluga. Kehtiva kaitse-eeskirja kohaselt on ala kaitse-eesmärgiks ka elupaigatüüp moreenikuhjatistel kasvavad okasmetsad (9060) ja lammi-lodumetsad (91E0*), mida täpsete alusandmete puudumise tõttu muudetavasse korraldusse ei lisata.

Alapunktiga 5 jäetakse Endla loodusala (EE0080172) kaitstavatest liikidest välja pronkskõrsik (*Sympecma paedisca*). Natura 2000 loodusalad on moodustatud loodusdirektiivi

I lisa elupaigatüüpide ja II lisa liikide kaitseks. Nimetatud liik aga kuulub loodusdirektiivi IV lisasse. Endla loodusala teiste eesmärkide osas muudatusi ei ole, olemasolev kaitsekord tagab eesmärgiks püstitatud liikide ja elupaikade (sh kehtivas korralduses olevad elupaigatüübid looduslikult rohketoitelised järved (3150) ja nokkheinakooslused (7150)), kaitse. Edaspidise kaitse-eeskirja muutmise käigus viiakse see kooskõlla kehtivas korralduses olevate kaitse-eesmärkidega, mille muutmine ei ole osutunud kontrollimisel põhjendatuks. Kõik kehtivas korralduses loetletud liigid ja elupaigatüübid on asjakohased.

Alapunktiga 6 lisatakse Kanaküla loodusala (EE0040310) kaitstavate liikide loendisse mardikaline *Xyletinus tremulicola*. Euroopa Komisjonis 2014. a alguses valminud uue hinnangu alusel peab Eesti riik esitama mardikalise *Xyletinus tremulicola* kaitseks ühe ala. Ilmar Süda 2006. a andmete alusel jääb liigi leiukoht Kanaküla loodusalale. Loodusala on kaitse all väike-punalamesklase püsielupaigana, mis on terves ulatuses sihtkaitsevööndi režiimiga, seega tagab kehtiv kaitsekord lisatava liigi kaitse. Liik lisatakse kaitse-eesmärgina väike-punalamesklase püsielupaiga kaitse-eeskirja pärast Euroopa Komisjoni poolt Natura 2000 võrgustiku alade nimekirja uuendamist.

Alapunktiga 7 muudetakse kehtiva korralduse lisa 1 punktis 127 loodusala nimi. Koonga tammiku loodusala asendatakse Lauaru loodusalaga. Natura 2000 loodusala nime muutmine on otstarbekas, kuna eelnõukohase korralduse Natura 2000 loodusala on samades piirides moodustatud Lauaru looduskaitsealaga. Lauaru loodusala kaitstavate elupaikade loendisse lisatakse ka vanad looduspõõsad (*9010) ning rohunditerikkad kuusikud (9050). Välja jäetakse kuivad niidud lubjarikkal mullal (*olulised orhideede kasvualad – 6210) ning soostuvad ja soo-lehtmetsad (*9080). Kaitse-eesmärkide muutmise aluseks on 2010. a tehtud elupaikade inventuur. Lauaru looduskaitseala kaitse-eeskirja on Vabariigi Valitsus kehtestanud 24. aprillil 2014. a määrusega nr 55.

Alapunktiga 8 lisatakse Luidja loodusala (EE0040118) kaitstavate elupaikade loendisse rohunditerikkad kuusikud (9050). Luidja loodusala on kaitse all Luidja maastikukaitsealana, mille eesmärk on samuti rohunditerikaste kuusikute kaitse, seega tagab kehtiv kaitsekord elupaiga kaitse. Nimetatud elupaiga on Vabariigi Valitsus lisanud Luidja maastikukaitseala kaitse-eesmärkide hulka 18. novembri 2010. a määrusega nr 159.

Alapunktiga 9 lisatakse Luusika loodusala (EE0060217) kaitstavate elupaikade loendisse soostuvad ja soo-lehtmetsad (*9080) ning siirdesoo- ja rabametsad (*91D0). Luusika loodusala on kaitse all Luusika looduskaitsealana, mille kaitse-eeskirjas on samuti seatud eesmärgiks kaitsta soostuvaid ja soo-lehtmetsi ning siirdesoo- ja rabametsi, seega tagab kehtiv kaitsekord elupaikade kaitse. Nimetatud elupaigad on Luusika looduskaitseala kaitstavate elupaikade hulka lisanud Vabariigi Valitsus 4. juuli 2013. a määrusega nr 111.

Alapunktiga 10 lisatakse Ohepalu loodusala (EE0020205) kaitstavate elupaikade loendisse jõed ja ojad (3260) ning kaitstavate liikide loendisse paksukojaline jõekarp (*Unio crassus*) ja rohe-vesihobu (*Ophiogomphus cecilia*). Ohepalu loodusala on kaitse all Ohepalu looduskaitsealana, mille eesmärk on samuti kaitsta jõgesid ja ojasid, paksukojalist jõekarpi ning rohe-vesihobu. Seega tagab kehtiv kaitsekord lisatavate eesmärkide kaitse. Vabariigi Valitsus on kehtestanud need Ohepalu looduskaitseala eesmärkidena 7. märtsi 2014. a määrusega nr 34. Ohepalu looduskaitseala kaitse-eeskirja eesmärkidest on elupaik nokkheinakooslused (7150) välja jäetud kuna kuulub looduslike rabade (7110*) koosseisu. Kaitse-eeskirjas eesmärgina neid eraldi ei nimetatud kuna nokkheinakoosluse kaitse tagatakse

läbi raba elupaiga kaitse. Kuna olemasolev kaitsekord tagab loodusala eesmärgiks oleva nokkheinakoosluse kaitse, siis selles osas loodusala eesmärkides muudatusi ei tehta.

Alapunktiga 11 lisatakse Piusa loodusala (EE0080622) kaitstavate liikide loendisse teelehe-mosaiikliblikas (*Euphydryas aurinia*). Euroopa Komisjonis 2014. a alguses valminud uue hinnangu alusel peab Eesti riik esitama mosaiikliblika kaitseks täiendava ala. Ly Lindmani 2013. a andmete alusel jääb liigi leiukoht Piusa loodusalale. Suur osa loodusalast on kaitse all Piusa jõe ürgoru maastikukaitsealana, kus üks eesmärk on niitude kaitse. Kuna teelehe-mosaiikliblika elupaigaks on eelkõige madala rohttaimestikuga niisked kooslused, tagab Piusa loodusala praegune kaitsekord ka selle liigi kaitse. Liik lisatakse kaitse-eesmärgina Piusa jõe ürgoru maastikukaitseala kaitse-eeskirja pärast Euroopa Komisjoni poolt Natura 2000 võrgustiku alade nimekirja uuendamist.

Alapunktiga 12 lisatakse Põhja-Kõrvemaa loodusala (EE0010106) kaitstavate liikide loendisse männipurelane (*Stephanopachys linearis*). Euroopa Komisjonis 2014. a alguses valminud uue hinnangu alusel peab Eesti riik esitama männipurelase kaitseks alasid. Ilmar Süda 2008. ja 2011. a andmete alusel jääb liigi leiukohti Põhja-Kõrvemaa loodusalale. Loodusala on suuremas osas kaitse all Põhja-Kõrvemaa looduskaitsealana, mille sihtkaitsevööndisse jääb ka männipurelase liigi leiukoht. Range kaitsereežiimi tõttu on männipurelase kaitse juba täna tagatud. Liik lisatakse kaitse-eesmärgina Põhja Kõrvemaa looduskaitseala kaitse-eeskirja pärast Euroopa Komisjoni poolt Natura 2000 võrgustiku alade nimekirja uuendamist.

Alapunktiga 13 lisatakse Rannamõisa loodusala (EE0010132) kaitstavate elupaikade loendisse kuivad niidud lubjarikkal mullal (*olulised orhideede kasvualad – 6210). Rannamõisa loodusala on kaitse all Rannamõisa maastikukaitsealana, mille üks eesmärk on samuti kaitsta kuivi niite lubjarikkal mullal, seega kehtiv kaitsekord tagab elupaiga kaitse. Vabariigi Valitsus on lisanud selle elupaiga Rannamõisa maastikukaitseala kaitstavate elupaikade hulka 11. novembri 2013. a määrusega nr 156.

Alapunktiga 14 lisatakse Sirtsu loodusala (EE0070104) kaitstavate liikide loendisse männisineline (*Boros schneideri*). Sirtsu loodusala on suures osas kaitse all Sirtsu looduskaitsealana, mille üks eesmärk on samuti kaitsta männisinelist (*Boros schneideri*). Seega tagab kehtiv kaitsekord liigi kaitse. Nimetatud liigi on Vabariigi Valitsus lisanud Sirtsu looduskaitseala kaitstavate liikide hulka 31. juuli 2014. a määrusega nr 122. Lisaks Sirtsu looduskaitsealana on Sirtsu loodusala riigisiselt kaitse all Kunda jõe hoiualana. Kunda jõe hoiualale jäävate Natura 2000 loodusalade eesmärkide kaitse on tagatud, kuid kavas on selle kaitse-eesmärgid viia korraldusega kooskõlla.

Alapunktiga 15 lisatakse Valgejõe loodusala (EE0010156) kaitstavate liikide loendisse harilik võldas (*Cottus gobio*). Valgejõe loodusala on kaitse all Valgejõe hoiualana, mille üks eesmärk on samuti kaitsta harilikku võldast, seega tagab kehtiv kaitsekord liigi kaitse. Nimetatud liik on lisatud Valgejõe hoiuala kaitstavate liikide hulka Vabariigi Valitsuse 17. juuli 2014. a määrusega nr 117.

Alapunktiga 16 lisatakse Uhaku loodusala (EE0070132) kaitstavate elupaikade loendisse karstijärved ja -järvikud (*3180) ning jõed ja ojad (3260). Välja jäetakse lamminiidud (6450) ja nõrglubja-allikad (*7220). Uhaku loodusala on kaitse all Uhaku maastikukaitsealana, mille eesmärkideks on samuti kaitsta karstijärvi ja -järvikuid ning jõgesid ja ojasid. Natura 2000 ala muudatused on avalikustatud Uhaku maastikukaitseala kaitse-eeskirja avalikustamise käigus.

Vabariigi Valitsus on need kaitse-eesmärgid Uhaku maastikukaitseala kaitse-eesmärgidena kehtestanud 11. novembri 2013. a määrusega nr 157.

Eelnõukohase korralduse **punkti 2 alapunktidega 1 ja 2** muudetakse ja asendatakse kehtiva korralduse lisas 2 Natura 2000 võrgustiku alade – linnu- ja loodusalade – ülevaatekaardid. Alapunkt 1 käsitleb Harjumaa, Ida-Virumaa, Lääne-Virumaa, Saaremaa ja Tartumaa Natura 2000 linnualade kaarte ning alapunkt 2 Harjumaa, Hiiumaa, Ida-Virumaa, Jõgevamaa, Järvamaa, Lääne-Virumaa, Põlvamaa, Pärnumaa, Saaremaa, Tartumaa ja Viljandimaa Natura 2000 loodusalade kaarte.

Riigisestest kaitstavate alade piire on muudetud, et tagada paremini elupaikade ning liikide kaitse. Seetõttu tuleb Natura 2000 loodus- ja linnualade piirid kaitstavate aladega vastavusse viia.

Eelnõukohase korraldusega laiendatakse või täpsustatakse Natura 2000 alade piire **Ahja looduslal** (pindala väheneb 10,5 ha), **Kihnu looduslal** (pindala suureneb 16,1 ha), **Kirikuraba looduslal** (pindala suureneb 3,7 ha), **Kõpu looduslal** (pindala suureneb 0,5 ha), **Lauaru loodusala** (pindala suureneb 60,6 ha), **Luidja looduslal** (pindala suureneb 12,1 ha), **Muti looduslal** (pindala suureneb 3,8 ha), **Ohepalu looduslal** ning **linnualal** (mõlema ala pindala suureneb 5,6 ha), **Peipsiveere looduslal** (pindala suureneb 11 623,8 ha) ning **Peipsiveere linnualal** (pindala suureneb 254,7 ha), **Pärnu jõe looduslal** (pindala väheneb 0,8 ha), **Rannamõisa looduslal** (pindala suureneb 0,4 ha), **Ropka-Ihaste loodusala ja linnuala** (pindala väheneb mõlemal alal 3,7 ha), **Sirtsil loodusala** ning **linnuala** (mõlema ala pindala suureneb 93,2 ha), **Sorgu looduslal** (pindala suureneb 2,7 ha), **Tammese looduslal** (pindala väheneb 1,5 ha), **Uhaku looduslal** (pindala suureneb 0,04 ha), **Valgejõe looduslal** (pindala väheneb 2,5 ha), **Väikese väina looduslal** ning **Väinamere linnualal** (mõlema ala pindala suureneb 0,1 ha).

Kõik nimetatud pindalade muudatused on leidnud käsitlemist ja on avalikustatud konkreetse ala kaitse-eeskirja kehtestamise või muutmise menetluse käigus.

Vabariigi Valitsuse 12. septembri 2014. a määrusega nr 147 muudeti Ahja jõe ürgoru maastikukaitseala piiri. Sellest lähtuvalt on vaja täpsustada ka Natura 2000 **Ahja loodusala** piiri, mille tulemusena pindala väheneb 10,5 ha.

Vabariigi Valitsuse 4. märtsi 2014. a määrusega nr 31 moodustati Pärnu lahe hoiuala, Sangelaidude kaitseala ja Sangelaiu viigerhülge püsielupaiga baasil Kihnu laidude looduskaitseala. Kaitseala piirimuudatuse tõttu tuleb täpsustada ka Natura 2000 **Kihnu loodusala** piire. Ala laiendatakse 16 ha merealale, mis kuulub täna juba Pärnu lahe linnuala koosseisu.

Vabariigi Valitsuse 21. oktoobri 2013. a määrusega nr 152 kinnitati Kirikuraba looduskaitseala, millest lähtuvalt on vaja täpsustada Natura 2000 **Kirikuraba loodusala** piiri. Piirimuudatused toimuvad riigimaal, ala laiendatakse 3,7 ha.

Vabariigi Valitsuse 20. detsembri 2013. a määrusega nr 185 kinnitati Kalana looduskaitseala. Sellest tulenevalt on vaja täpsustada Natura 2000 **Kõpu loodusala** piiri. Loodusala laiendatakse riigimaale 0,5 ha.

Vabariigi Valitsuse 24. aprilli 2014. a määrusega nr 55 moodustati Koonga tammiku baasil Lauaru looduskaitseala, mille käigus täpsustati ka kaitseala välispiiri. Muudatustest tulenevalt

on vaja täpsustada ka Natura 2000 **Lauaru loodusala** piiri. Loodusala laieneb riigi omandis olevale maale 61 ha.

Vabariigi Valitsuse 18. novembri 2010. a määrusega nr 159 muudeti Luidja maastikukaitseala piire, sellest tulenevalt on vaja täpsustada ka Natura 2000 **Luidja loodusala** piiri. Loodusala laiendatakse riigimaale 12,1 ha.

Vabariigi Valitsuse 3. märtsi 2014. a määrusega nr 30 muudeti Muti maastikukaitseala piiri. Sellest tulenevalt on vaja korrigeerida ka Natura 2000 **Muti loodusala** piiri. Loodusala laiendatakse eramaal 3,8 ha.

Vabariigi Valitsuse 7. märtsi 2014. a määrusega nr 34 muudeti Ohepalu looduskaitseala piiri. Sellest tulenevalt on vaja täpsustada ka Natura 2000 **Ohepalu loodusala** ning **Ohepalu linnuala** piire. Nii loodus- kui ka linnuala pindala suureneb peamiselt riigimaal 5,6 ha. Osaliselt laienevad alad seni Valgejõe loodusala koosseisus olevale jõelõigule. Sellest tulenevalt muudetakse ka Natura 2000 **Valgejõe loodusala** piiri, mille pindala väheneb 2,5 ha.

Vabariigi Valitsuse 20. detsembri 2013. a määrusega nr 184 kinnitati Peipsiveere looduskaitseala, mis moodustati Piirissaare zooloogilis-botaaniline kaitseala, Emajõe-Suursoo sookaitseala ja Emajõe suudmeala hoiuala baasil. Määrusega täpsustati looduskaitseala välispiiri. Sellest lähtuvalt on vaja muuta ka Natura 2000 **Peipsiveere loodusala** (pindala suureneb 11 623,9 ha) ja **Peipsiveere linnuala** (pindala suureneb 254,8 ha) piire. Peipsiveere loodusala laiendatakse 11 365 ha ulatuses olemasolevale Peipsiveere linnualale, mis omakorda jääb Peipsi järvele. Maismaal laiendatakse nii loodus- kui ka linnuala 259 ha.

Vabariigi Valitsuse 26. novembri 2010. a määrusega nr 161 muudeti Türi maastikukaitseala välispiiri. Sellest lähtuvalt on vaja täpsustada ka Natura 2000 **Pärnu jõe loodusala** piiri. Loodusala pindala vähendatakse eramaal 0,7 ha.

Vabariigi Valitsuse 11. novembri 2013. a määrusega nr 156 muudeti Rannamõisa maastikukaitseala piiri. Sellest lähtuvalt on vaja täpsustada ka Natura 2000 **Rannamõisa loodusala** välispiiri. Loodusala laieneb riigimaale 0,4 ha.

Vabariigi Valitsuse 17. oktoobri 2014. a määrusega nr 162 moodustati Ropka-Ihaste looduskaitseala. Kaitseala piiride täpsustamisega seoses on vaja muuta ka Natura 2000 **Ropka-Ihaste loodusala ja linnuala** piire. Nii loodus- kui ka linnuala üldpindala väheneb peamiselt riigi omandis oleval maal 3,7 ha.

Vabariigi Valitsuse 31. juuli 2014. a määrusega nr 122 muudeti Sirtsu looduskaitseala piiri. Looduskaitseala piirimuudatustest lähtuvalt on vaja täpsustada ka Natura 2000 **Sirtsu loodusala** ning **Sirtsu linnuala** piire. Nii loodus- kui ka linnuala pindala suureneb 94 ha suuresti riigi omandis olevale maale.

Vabariigi Valitsuse 7. märtsi 2014. a määrusega nr 35 moodustati Pärnu lahe hoiuala ja Sorgu saare kaitseala baasil Sorgu looduskaitseala. Kaitseala moodustamise käigus muudeti tsoneeringu piiri, sellest lähtuvalt on vaja täpsustada ka Natura 2000 **Sorgu loodusala** piiri. Loodusala pindala laieneb jätkuvalt riigi omandis olevale maale 2,7 ha.

Vabariigi Valitsuse 8. mai 2014. a määrusega nr 62 muudeti Tammese hoiuala piiri. Sellest tulenevalt on vaja korrigeerida ka Natura 2000 **Tammese loodusala** piiri. Loodusala pindala väheneb 1,5 ha.

Vabariigi Valitsuse 11. novembri 2013. a määrusega nr 157 täpsustati Uhaku maastikukaitseala piiri. Sellest lähtuvalt on vaja muuta ka Natura 2000 **Uhaku loodusala piire**. Selle käigus väheneb loodusala pindala 0,03 ha.

Vabariigi Valitsuse 8. mai 2014. a määrusega nr 62 muudeti Võilauu hoiuala piiri. Sellest tulenevalt on vaja korrigeerida ka Natura 2000 **Väikese väina loodusala** ning **Väinamere linnuala** piire. Mõlema ala pindala suureneb 0,1 ha. Alade detailsete kaartidega saab tutvuda Keskkonnaministeeriumis, Keskkonnaametis, keskkonnaregistris ning maainfosüsteemis (www.maaamet.ee).

3. Korralduse mõju ja rakendamiseks vajalikud kulutused

Natura 2000 alal on võimalik taotleda Natura 2000 toetust põllumajandusmaale, erametsamaale või poolloodusliku koosluse hooldamiseks. Neid toetusi rahastatakse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 65 lõikes 1 nimetatud Eesti maaelu arengukava 2014–2020 kohaselt Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD). Laiendatud Natura 2000 alad hõlmavad eramaadel asuvat metsamaad 30 ha, poollooduslikke kooslusi 34 ha ning põllumaid 1,4 ha. Arengukava järgi on kogu perioodi poollooduslike koosluste hooldamise toetuse eelarveks kavandatud 40 miljonit eurot, põllumajandusmaa toetamiseks 4,7 miljonit eurot ning erametsamaa toetusteks 28 miljonit eurot.

Natura 2000 alade kaitse korraldamiseks on võimalik saada toetust Euroopa Liidu struktuurivahenditest. Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014–2020 alusel suunatakse ühtekuuluvusfondist meetmele „Kaitsealuste liikide ja elupaikade säilitamine ning taastamine“ kokku 54 miljonit eurot.

Korralduse rakendamine uut olulist mõju lisanduvatele aladele, kus asuvad poollooduslikud kooslused, ei avalda. Poollooduslike koosluste hooldustoetust makstakse kõigil kaitstavatel aladel. Edaspidi on maaomanikul võimalik taotleda Natura 2000 toetust erametsamaale või maakasutajal põllumajandusmaale. Neid toetusi makstakse EAFRD vahenditest ning korraldusega ei kaasne täiendavaid kulusid riigieelarvest.

Korralduse rakendamine ei too kaasa mõju kohalikele omavalitsustele. Samuti riigiasutustele korralduse rakendamine alade kaitsekorraldamise osas olulisi muudatusi kaasa ei too. Natura 2000 alade laiendustel tuleb tegevuse kavandamisel ja strateegiliste planeerimisdokumentide koostamisel keskkonnamõju või keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus hinnata kavandatava tegevuse võimalikku mõju Natura 2000 loodus- ja linnualade kaitse-eesmärkidele ja alade terviklikkuse säilimisele.

Korralduse rakendamine avaldab positiivset mõju loodus- ja elukeskkonnale.

4. Korralduse jõustumine

Korraldus jõustub üldises korras.

5. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu kooskõlastati Rahandusministeeriumi ja Põllumajandusministeeriumiga eelnõude infosüsteemi EIS kaudu. Rahandusministeerium kooskõlastas eelnõu vaikimisi. Põllumajandusministeerium kooskõlastas eelnõu märkusteta 21.02.2015. a kirjaga nr 1-7/15/169-2.

Mati Raidma
Keskkonnaminister